

אבן = אב ובן

'מרד הנעורים' הוא שם כולל לתופעה שבה המתבגר/ת עושה מעשים שאינם עולים בקנה אחד עם החינוך שקיבל בבית. האם זה טוב או רע?

בעצם ההגדרה של התופעה בשם 'מרד' כבר נכנסת שיפוטיות מסוימת עם קונוטציה שלילית. אך האם אין שום צד חיובי בדבר? האם תפקידו של הבן הוא להיות העתק של אביו?

פרשתנו פותחת בכפילות מיותרת לכאורה, תולדות יצחק בן אברהם, ומיד אברהם הוליד את יצחק. והמדרש מבאר שהקב"ה דאג שיצחק יהיה דומה לאברהם, כדי למנוע לזות שפתיים שמאבימלך נולד יצחק. בהמשך הפרשה ישנו עיסוק נרחב בענין בארות המים אשר חפר יצחק, ונחלקו הראשונים האם הוא חפר רק את הבארות שחפר אביו, או שהוסיף לחפור גם בארות חדשות.

אני רוצה להציע רעיון משפחתי מתוך הדיוק בפסוקים (וכמובן שהדברים כתובים בלשון זכר רק לתועלת הכתיבה). לכל אדם ישנם שני צדדים באישיותו, בצד אחד הוא העיקרי, הוא ייחודי ועצמאי, למרות שהוא בנו של אביו, ועל כן הקדימה התורה את יצחק, "יצחק בן אברהם", כי הפרשה מדברת על תולדותיו ומעשיו של יצחק. אך בצד אחר האדם הוא הבן של אביו, ואפילו אם יש לו מה להציע מצד עצמו זה בא מכוחו של אביו, ועל זה הוסיפה התורה "אברהם הוליד את יצחק".

בהמשך, יצחק חופר קודם כל את הבארות שחפר אביו, אך אחר כך הוא חופר בארות משל עצמו, או מחדש את הנביעה בבארות שחפר אביו וסתמום פלישתים. רואים ששני הדברים חשובים והכרחיים, לכל אדם יש את האות המיוחדת שלו בתורה, אבל הוא גם חוליה בשרשרת, ומעביר את המסורת מדור לדור. המשימה שלנו כאנשים, כבנים וכהורים היא ללמוד את האיזון הנכון בין שני הצדדים, ואז נזכה שהאבן שמאסו הבונים, תהיה לראש פינה.

הרב אליהו האיתן

רב משיב במכון פועה ומרבני המכון הישראלי למשפחה

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם